

Bij het vijfde lustrum van onze bevrijding van een goddeloze vijand herdachten wij de doden van de tweede wereldoorlog uit de kring van onze *civitas academica*. Na een inleidend woord van de rector sprak mr. A. H. van Namen, voorman van het ondergrondse Vrij Nederland. Bij het voorlezen van de namen der gevallen werd ik getroffen door de lengte van de lijst. Wat is de vrijheid duur betaald.

Teleurstellend was, dat de herdenking slechts door een klein getal werd bijgewoond. Nochtans meen ik, dat zij ook in het vervolg zal moeten plaatsvinden. Wij zijn dat verplicht aan hen, die voor ons vielen. „Geen groter liefde heeft iemand, dan wanneer hij zijn leven voor zijn vrienden op het spel zet” (Johannes 15 : 13, vertaling Evert Straat).

Het leven aan de universiteiten wordt – het is een feit van algemene bekendheid – de laatste jaren gekenmerkt door een zekere onrust. Voor de oorzaken daarvan mag ik verwijzen naar de wassende literatuur daarover. Die onrust maakt het leven van allen, die aan de universiteit verbonden zijn, niet eenvoudiger. Ik constateer daarom met te groter dankbaarheid, dat het onderwijs behoudens enkele uitzonderingen normaal plaats vond. De uitzonderingen zijn te betreuren en af te keuren, maar waren metterdaad uitzonderingen. Hier en daar kwam het onderzoek in de knel, soms omdat nieuwe vormen van onderwijs alle tijd van de betrokkenen in beslag namen. Een korte tijd kan men zich daarbij neerleggen, maar op de duur is dit ongewenst. Waar geen of onvoldoende onderzoek plaats vindt, verschaalt het onderwijs. Wetenschappelijk onderwijs kan begeleidend onderzoek niet missen. Wie pleit voor een scheiding van onderwijs en onderzoek aan de instellingen van wetenschappelijk onderwijs, beseft niet, dat hij bezig is de universiteit tot een vakschool te maken.

De relatie tussen de universiteit enerzijds en staat en maatschappij anderzijds was ook dit jaar duidelijk aantoonbaar. Ik noem de aan Brazilië gewijde actieweek van het Aktiecomité Ontwikkelingslanden, het door de subfaculteitsvereniging M.U.N.D.U.S. georganiseerde congres over critische sociologie, de door wetenschappelijke medewerkers opgezette actie voor Biafra, de traditionele zomercursus voor studenten van Gordon College (Massachusetts), het door de Studentenraad en de Raad van Praesides georganiseerde congres over de 100% subsidie, de extra Vrije Universiteitsdag van 14 februari 1970, waar op basis van referaten van T. P. van der Kooy en R. C. J. Smeenk gediscussieerd werd over de verhouding van Vrije Universiteit en maatschappij. Afzonderlijk vermeld ik het congres van het Politiek Gezelschap en de Stichting ter bevordering van Oost-West contacten, omdat het zijn oorsprong vond in een onderwijsexperiment. De afdeling internationale betrekkingen van de subfaculteit der sociaal-cultu-